ERIC-EMMANUEL

SCHMITT

Oskar a růžová paní

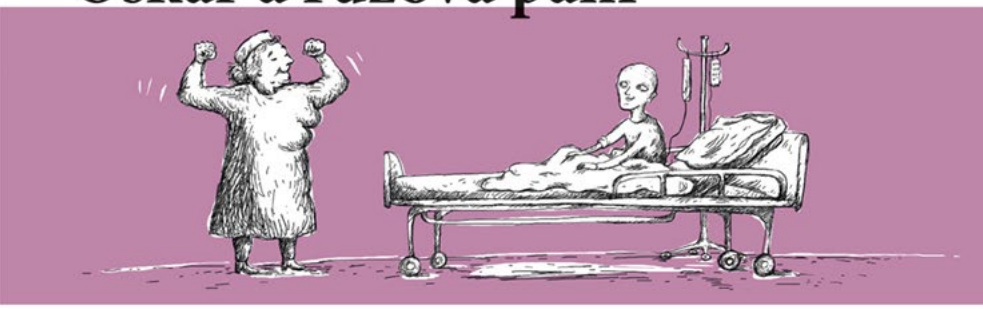

Noemovo dítě

Pan Ibrahim a květy Koránu

garamond

Oskar a Růžová paní, Noemovo dítě, pan Ibrahim a květy koránu

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.e-garamond.cz
www.albatrosmedia.cz

garamond

Eric-Emmanuel Schmitt
Oskar a Růžová paní, Noemovo dítě, pan Ibrahim a květy koránu – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2022

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA

ERIC-EMMANUEL SCHMITT

Oskar a růžová paní

Noemovo dítě

Pan Ibrahim a květy Koránu

ERIC-EMMANUEL SCHMITT

Oskar a růžová paní
Noemovo dítě
Pan Ibrahim a květy Koránu

■ garamond

Z francouzštiny přeložily
Denisa Kerschová-Brosseau
a Zdenka Kovářová

MONSIEUR IBRAHIM ET LES FLEURS DU CORAN © Editions Albin Michel S.A., Paris, 2001; *OSCAR ET LA DAME ROSE* © Editions Albin Michel S.A., Paris, 2002, 2004, 2009; *L'ENFANT DE NOÉ* © Editions Albin Michel S.A., Paris, 2004
Translation © Denisa Kerschová-Brosseau, 2011
Zdenka Kovářová, 2011

ISBN 978-80-7407-538-4

Oskar a růžová paní

Danielle Darrieuxové

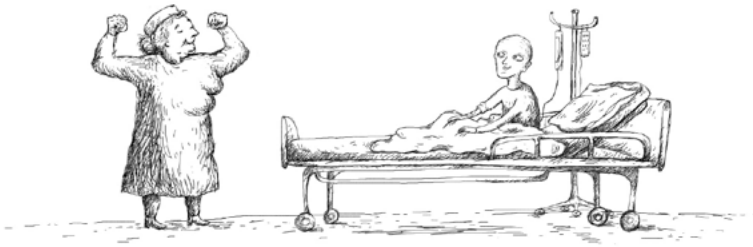

Milý Bože,

jmenuju se Oskar a je mi deset let. Zapálil jsem kočku, psa, náš dům (myslím, že jsem dokonce ugriloval i červený rybičky) a píšu Ti svůj první dopis v životě, protože dřív jsem fakt nemohl, musel jsem se učit a neměl jsem čas.

Ze všeho nejdřív Ti musím říct, že píšu strašně nerad. To už musí bejt. Psaní je totiž něco jako vánoční řetěz, ozdoba, bambulka, hezká šňůrka, stužka nebo něco takovýho. Psaní je obyčejný lhaní, aby se člověk dělal hezčím. Dospělácká finta.

Chceš důkaz? Vezmi si třeba začátek mýho dopisu:

„Milý Bože, jmenuju se Oskar a je mi deset let. Zapálil jsem kočku, psa, náš dům (myslím, že jsem dokonce ugriloval i červený rybičky) a píšu Ti svůj první dopis v životě, protože dřív jsem fakt nemohl, musel jsem se učit a neměl jsem čas."

Místo toho jsem mohl klidně napsat: „Říká se mi Plešoun, vypadám stěží na sedm, kvůli rakovině bydlím v nemocnici a nikdy jsem se na Tebe neobrátil, protože si stejně myslím, že neexistuješ."

Jenže když Ti napíšu tohle, bude to jednak vypadat hloupě, jednak Tě budu míň zajímat, a já potřebuju, aby ses o mě zajímal.

Bylo by bezva, kdyby sis udělal čas a zařídil pro mě pár věcí.

Vysvětlím Ti to.

Nemocnice je děsně prima místo, všude spousta dobře naladěných pokřikujících dospělých, taky hromada hraček a paní v růžových pláštích, které jsou vždycky ochotné hrát si s dětmi, s mými kamarády, co mají pořád chuť si na něco hrát, jako je Uzenáč, Einstein nebo Popcorn, prostě nemocnice je bezva, když jsi pacient, co dělá doktorům radost.

Jenže já už jim ji nedělám. Od tý doby, co mi transplantovali kostní dřeň, je mi jasný, že ze mě radost nemají. Když je u mě na vizitě doktor Düsseldorf a prohlíží mě, už do toho nedává srdce, asi jsem ho zklamal. Dívá se na mě a nic neříká, jako kdybych někde udělal chybu. Já. Jenže já se fakt při operaci snažil, byl jsem hodnej, nechal jsem se uspat, bolelo to, ale nekřičel jsem a spolykal jsem všechny prášky, co mi dali. Někdy mám chuť na něj zařvat, že možná tu operaci zkazil on, doktor Düsseldorf s černým obočím. Ale vypadá tak nešťastně, že nadávky vždycky radši

spolknu. Čím víc doktor Düsseldorf mlčí se zoufalým výrazem, tím se cítím provinilejší. Pochopil jsem, že je teď ze mě špatnej pacient, takovej, co kazí lidem víru, že medicína je úžasná věc.

Doktorský myšlení je zřejmě nakažlivý. Protože teďka se na mě celý patro, sestřičky, doktoři i uklízečky koukají jako on. Vypadají smutně, i když jsem veselej, a nutěj se do smíchu, když ze mě vypadne vtip. Prostě už to není taková sranda jako předtím.

Jenom Růženka je pořád stejná. Asi je moc stará na to, aby se ještě nějak měnila. A navíc je to prostě naše babi Růženka. Tobě ji, Bože, představovat určitě nemusím, nejspíš je Tvoje dobrá kamarádka, protože to ona mi řekla, abych Ti napsal. Problém je v tom, že babi Růženka jí říkám jenom já. Musíš se trochu snažit, abys pochopil, o koho jde.

Ze všech paní v růžových pláštích, které si sem chodí hrát s nemocnými dětmi, je nejstarší.

„Kolik vám je, babi Růženko?“

„Už jste brali trojmístná čísla, Oskárku?“

„Vy si děláte legraci?“

„Nedělám, ale tady nesmí vědět, kolik mi je, jinak mě vyhodí a už se neuvidíme.“

„Proč?“

„Jsem tu na černo. Růženkou můžeš být jenom do určitého věku. A já ho mám daleko za sebou.“

„Vy jste prošlá?“

„Něco takového."

„Jako jogurt?"

„Pššš!"

„Jasan, nic neřeknu."

Divím se, že se nebála mi to svoje tajemství svěřit. Ale padla na toho pravýho. Já nic neřeknu, i když je fakt neuvěřitelný, že nikdo nic netuší, kolem očí má totiž spoustu vrásek jako slunečních paprsků.

Nedávno mi odhalila další svoje tajemství a s tím už určitě poznáš, Bože, o koho jde.

Zrovna jsme se procházeli v nemocniční zahradě, když šlápla do hovínka.

„Do prdele!"

„Babi Růženko, vždyť mluvíte sprostě!"

„Ale prosím tě, mluvím, jak mi zobák narost!"

„Babi!"

„A hejbni kostrou, jsme na procházce, ne ve zpomaleným filmu."

Posadili jsme se na lavičku, cucali bonbon a já se zeptal:

„Jaktože mluvíte tak sprostě?"

„Profesionální deformace, Oskárku. Když někdo v mým povolání mluvil jako princezna, šel do háje."

„A co bylo vaše povolání?"

„Tomu nebudeš věřit."

„Budu, slibuju!“

„Dělala jsem zápas ve volném stylu. Byla jsem zápasnice.“

„To vám nevěřím!“

„Byla jsem zápasnice, říkalo se mi Škrtička z Languedocu.“

Od té doby, když mám špatnou náladu a babi si je jistá, že nás nikdo neposlouchá, vypráví mi o svých zápasech – třeba Škrtička z Languedocu proti Řeznici z Limousinu, o dvacetiletém rivalství s Ďáblicí Sinclair, Holanďankou, která měla místo prsou granáty, a hlavně o zápase světového poháru s Ullou-Ullou, přezdívanou Čubka z Buchenwaldu, která předtím nikdy neprohrála, dokonce ani se zápasnicí Ocelová stehna, kdysi idolem babi Růženky. Ve mně ty její zápasy probouzejí obrovskou fantazii. Představuju si svou kamarádku v ringu, jaká je teď, stařenku v růžové blůze, nejistou v kramflecích, jak se mydlí s obryněmi v plavkách. Mám pocit, že jsem to já, najednou jsem nejsilnější ze všech. Za všechno se mstím.

Takže jestli ani teď po všem, co jsem Ti napověděl – Babi Růženka neboli Škrtička z Languedocu –, nepoznáš, o koho jde, tak to teda, milý Bože, můžeš rovnou zabalit a jít do penze. Myslím, že je to jasné, ne?

Ale zpátky k té mojí záležitosti.

Moje transplantace tady dost zklamala. Chemoterapie taky, ale míň, protože nejvíc všichni doufali, že se povede transplantace. Teď mám pocit, že doktoři už nevědí co by,

je mi jich úplně líto. Doktor Düsseldorf, o kterém maminka prohlásila, že je fešák, ale podle mě má trochu moc zarostlé obočí, teď vypadá spíš jako nešťastný Mikuláš s prázdnou nůší, který už nemůže nikomu nic dát.

Začíná tu být dusno. Mluvil jsem o tom se svým kamarádem Uzenáčem. On se nejmenuje Uzenáč, ale Yves, my mu jenom tak říkáme, protože má popáleniny prvního stupně.

„Uzenáči, mně se zdá, že už mě doktoři nemaj rádi, mají ze mě depresi."

„Ale houby, Plešoune! Doktoři vydržej všechno. Vždycky je napadne nějaká další operace, co by se dala provést, mně už jich slíbili nejmíň šest."

„Asi je víc inspiruješ."

„To bude tím."

„Proč mi jednoduše neřeknou, že umřu?"

V tu ránu Uzenáč udělal, co teď dělají v nemocnici všichni: ohluchnul. Když se v nemocnici řekne slovo „umřít", najednou jsou všichni hluchý. Udělá se prostě díra ve vzduchu a všichni hned mluví o něčem jiným. Každej, udělal jsem si test. Každej kromě babi Růženky.

Dneska ráno jsem chtěl vědět, jestli taky bude dělat, že neslyší.

„Babi Růženko, mám takovej pocit, že mi nikdo nechce říct, že umřu."

Podívala se mi do očí. Udělá to, co ostatní? Prosím tě, Škrtičko z Languedocu, bojuj a nastraž uši!

„Proč by ti to říkali, když to víš, Oskare?“

Uf, slyšela to!

„Připadá mi, babi, že lidi si vymysleli nemocnici jinou, než jaká fakt je. Děláme, jako by se do nemocnice chodilo vždycky jen uzdravit, když se tam přitom taky umírá.“

„To máš pravdu, Oskare. A stejného omylu se dopouštíme i se životem, zapomínáme, že je křehký, krátký a nestálý. Děláme, jako bychom byli nesmrtelní.“

„Moje operace se nepovedla, co, babi Růženko?“

Neodpověděla. To byl její způsob, jak říct ano. Když si byla jistá, že jsem pochopil, pošeptala mi prosebně.

„Nic jsem ti neřekla, slibuješ?“

„Slibuju.“

Chvíli jsme takhle spolu mlčeli a nechali si to projít hlavou.

„Co kdybys napsal Bohu, Oskare?“

„Ale ne, babi Růženko, vy přece ne!“

„Co já ne?“

„Vy ne! Myslel jsem, že vy lhářka nejste.“

„Ale já nelžu.“

„Tak proč mluvíte o Bohu? Už jednou mě napálili s Ježíškem, podruhé nenaletím.“

„Oskare, Bůh nemá s Ježíškem nic společného.“

„Má, je to stejná vesta, samé hřebíky do hlavy."

„Ty si opravdu myslíš, že já, bývalá zápasnice, sto šedesát turnajů ze sto šedesáti pěti vyhraných, z toho čtyřicet K. O., Škrtička z Languedocu, bych ještě mohla věřit na Ježíška?"

„Ne."

„Nevěřím na Ježíška, ale v Boha ano. A basta."

Takhle řečeno to ovšem bylo něco úplně jiného.

„A proč bych měl Bohu psát?"

„Abys byl míň sám."

„Míň sám s někým, kdo neexistuje?"

„Udělej to tak, aby existoval."

Nahnula se ke mně.

„Vždycky když v něj trošku uvěříš, bude existovat o něco víc. A pokud vytrváš, bude existovat úplně. A udělá ti dobře."

„Co mu já můžu napsat?"

„Vyprávěj mu, na co myslíš. To, co neříkáš nahlas, co tě trápí, čeho se nemůžeš zbavit, co se tě drží jako klíště a nemůžeš se tomu vyhnout. Vylič mu všechny tyhle myšlenky, které zabírají místo novým myšlenkám a ničí tě. Jestli je nevyklopíš, bude z tebe skládka starých smradlavých myšlenek."

„Dobře."

„A navíc můžeš od Boha chtít každý den jednu věc. Ale pozor! Jen jednu!"

„Ten váš Bůh je nanic, babi Růženko! Duch z Aladinovy lampy splnil tři přání."

„Jedno přání za den je lepší než tři za život, ne?"

„No dobře. Můžu po něm chtít všechno? Jako hračky, bonbony, auto…?"

„Ne, Oskare, Bůh není Ježíšek. Můžeš na něm chtít jenom věci duchovní."

„Co jako?"

„Například odvahu, trpělivost, jasného ducha…"

„Jasan. Chápu."

„A taky od něho můžeš chtít něco pro někoho jiného."

„Jedno přání za den, babi Růženko, přece nejsem hloupej, první si radši nechám pro sebe!"

To je asi tak všechno. A tak jsem Ti, Bože, u příležitosti svého prvního dopisu trochu přiblížil, jak to tady vedeme, jak si žijeme tady v nemocnici, kde se na mě dívají jako na překážku vítězství medicíny nad smrtí, a chtěl bych se Tě zeptat: Uzdravím se? Odpověz ano, nebo ne. Na tom nic není. Ano, nebo ne. Škrtni, co se nehodí.

Na shledanou zítra, pusu,
Oskar

P. S. Nemám Tvoji adresu, co mám dělat?

Milý Bože,

bravo! Jsi fakt jednička. Ještě než jsem Ti svůj dopis poslal, už jsi mi odpověděl. Jak to děláš?

Dneska ráno jsem hrál s Einsteinem šachy ve společenské místnosti a přišel za mnou Popcorn:

„Jsou tady tví rodiče."

„Mí rodiče? To není možný. Jezdí jenom v neděli!"

„Viděl jsem vaše auto. Máte červenýho džípa s bílou plachtou, ne?"

„To není možný."

Pokrčil jsem rameny a hrál dál. Ale musel jsem na to pořád myslet, takže mi Einstein bral jednu figurku za druhou, což mě ještě víc rozhodilo. Neříkáme mu Einstein proto, že by byl ze všech nejchytřejší, ale protože má dvakrát větší hlavu než my ostatní. Prý má uvnitř vodu.

To je fakt škoda, protože kdyby tam měl mozek, mohl by to dotáhnout daleko, Einstein.

Když už bylo jasný, že prohraju, vykašlal jsem se na šachy a šel za Popcornem k němu do pokoje, protože jeho okna vedou na parkoviště. Měl pravdu: přijeli mi rodiče.

Abys byl v obraze, Bože, musíš vědět, že mí rodiče a já bydlíme daleko. Když jsem ještě bydlel doma, vůbec jsem si to neuvědomoval, ale když teď bydlím tady, tak vidím, že je to opravdu daleko. Rodiče za mnou jezdí jenom jednou za týden v neděli, protože v neděli nepracujou a já taky ne.

„Vidíš, že jsem měl pravdu," řekl Popcorn, „co mi za to dáš, že jsem ti to řekl?"

„Mám oříškovou čokoládu."

„Jahodový bonbony už jsi dojed?"

„Jo."

„Tak tu čokoládu."

Popcornovi se samozřejmě nesmí dávat nic k jídlu, protože je v nemocnici, aby zhubnul. V devíti letech váží devadesát osm kilo a na metr a deset centimetrů výšky měří na šířku taky metr. Vejde se jedině do mikiny na americkej fotbal. A to se na něm ty pruhy tak hejbou, že z nich mám mořskou nemoc. Nikdo z kamarádů a ani já vlastně nevěříme, že by někdy mohl bejt jinej než tlustej, a protože je nám ho líto, že má pořád hlad, dáváme mu dojídat svoje porce. Co

je jeden čokoládovej bonbon na takovou horu sádla! Asi to děláme špatně, protože sestřičky mu furt dávaj ty čípky!

Vrátil jsem se do pokoje a čekal na rodiče. Ze začátku čas ubíhal rychle, moc jsem se totiž zadýchal a trvalo mi, než jsem se dal dohromady, ale pak jsem si uvědomil, že už měli čas za mnou přijít nejmíň patnáctkrát.

A najednou mi došlo, kde asi jsou. Vyklouznul jsem na chodbu, a když se nikdo nedíval, seškrábal jsem se po schodech dolů a potmě došel až k ordinaci doktora Düsseldorfa.

No jasně. Byli tam. Za dveřmi jsem slyšel jejich hlasy. Byl jsem z cesty dolů strašně unavený, takže jsem počkal pár vteřin, než mi přestane bušit srdce, a vtom se všechno provalilo. Uslyšel jsem, co jsem neměl slyšet. Maminka plakala, doktor Düsseldorf opakoval: „Zkusili jsem opravdu všechno, věřte mi, úplně všechno," a tatínek odpovídal přiškrceným hlasem: „Jistě, my víme, pane doktore, jistě, my vám věříme."

Stál jsem tam s uchem přilepeným na kovových dveřích. Nevím, kdo z nás byl studenější, jestli dveře, nebo já.

Potom doktor Düsseldorf řekl:

„Chcete ho jít pozdravit a obejmout?"

„Nikdy nebudu mít odvahu," řekla maminka.

„Nerad bych, aby nás viděl v tomhle stavu," dodal táta.

V tu chvíli jsem pochopil, že mí rodiče jsou zbabělci. A co horšího: dva zbabělci, co mě mají taky za zbabělce!

Podle zvuku židlí v kanceláři jsem uhodl, že se chystají odejít, a otevřel jsem rychle první dveře, které jsem měl po ruce. Octnul jsem se v komoře na smetáky, kde jsem strávil zbytek dopoledne, protože Ty, Bože, to možná nevíš, ale komory na smetáky se dají otevřít jen zvenčí, zevnitř ani náhodou, jako kdyby lidi měli strach, že smetáky, kýble a hadry se v noci seberou a odkýblujou.

Vůbec mi nevadilo bejt zavřenej ve tmě, stejně jsem neměl chuť nikoho vidět, a navíc mě nohy a ruce přestaly poslouchat, jak mě rozhodilo, co jsem slyšel.

Kolem poledního jsem zaslechl, že v patře nade mnou je pěkná mela. Dusalo to tam jak stádo slonů. Pak začali všude vyvolávat:

„Oskare, Oskare!"

Dělalo mi to vyloženě dobře, takhle si poslouchat, jak mě hledají, a vůbec se neozývat. Měl jsem chuť pěkně všechny potrápit.

Potom jsem asi na chvíli usnul, a když jsem se probudil, uviděl jsem gumové galoše paní N'da, naší uklízečky. Otevřela dveře a oba jsme se pořádně lekli, ječeli jsme jako blázni, ona protože mě tady nečekala, já protože jsem zapomněl, že je tak černá. A taky jsem netušil, jak umí řvát.

Pak nastal velkej šrumec. Seběhl se sem kdekdo, doktor Düsseldorf, vrchní sestra, sestřičky, co měly službu, uklízečky.

Myslel jsem, že to pěkně schytám, ale oni se cítili trapně, takže mi bylo jasný, že musím rychle využít situace.

„Chci vidět babi."

„Kde jsi byl, Oskare? Jak ti je?"

„Chci vidět babi Růženku."

„Jak ses dostal do komory? Za někým jsi šel? Něco jsi zaslechl?"

„Chci vidět babi Růženku."

„Napij se vody."

„Ne, chci vidět babi Růženku."

Jak ze žuly. Tvrdej jak skála. Betonová dlažka. Nedalo se nic dělat. Už jsem ani neposlouchal, co říkají. Chtěl jsem jen babi Růženku.

Doktor Düsseldorf se začal mračit, že jeho kolegové se mnou nic nenadělají. Nakonec to nevydržel.

„Běžte pro tu paní!"

Teprve potom jsem se nechal odvést do pokoje, abych si odpočinul a trochu se vyspal.

Když jsem se probudil, seděla už babi Růženka u mojí postele. A usmívala se.

„Ty jsi teda hvězda, Oskare, to se ti povedlo. Všem jsi to nandal. Jenže výsledek je, že na mě teď všichni žárlí."

„Na to přece kašleme."

„Jsou to hodní lidi, Oskare. Moc hodní."

„Na to kašlu."

„Co je s tebou?"

„Düsseldorf řekl mým rodičům, že umřu, a oni utekli, nenávidím je."

Podrobně jsem jí všechno vylíčil jako teďka Tobě, Bože.

„Hm," na to babi Růženka, „to mi připomíná jeden turnaj v Béthune. Mojí soupeřkou byla Sára zvaná Bumbác, co si natírala tělo olejem, mrštná a kluzká jako úhoř, hotová akrobatka, bojovala skoro úplně nahá a vždycky ti vyklouzla z rukou, když ses chystal nasadit nějaký chvat. Bojovala zásadně jenom ve městě Béthune a rok co rok vyhrávala pohár. Ale já ten pohár města Béthune taky chtěla!"

„Jak jste to udělala, babi Růženko?"

„Kamarádi na ni nasypali mouku, když šla do ringu. Olej a mouka, výborný obal, jen hodit na pánev a smažit. Stačily tři chvaty a Sára Bumbác se válela na zemi. Pak už se jí neříkalo úhoř ringů, ale obalovaná makrela."

„Nezlobte se, babi, ale co s tím mám společného já?"

„Spoustu věcí. Vždycky ze všeho existuje nějaké východisko, Oskare, všude na světě se najde nějaký ten pytel mouky. Měl bys napsat Bohu, ten je silnější než já."

„I ve volném stylu?"

„I ve volném stylu, Bůh umí všechno. Zkus to, Oskárku. Co tě nejvíc trápí?“

„Nenávidím rodiče.“

„Tak je nenáviď co nejvíc.“

„Tohle mi říkáte vy, babi?“

„Ano. Nenáviď je strašně. Budeš tak mít kost a co na ní hryzat. A až ji úplně okoušeš, uvidíš, že to za to nestálo. Napiš Bohu dopis, všechno mu to vyprávěj a popros ho, aby za tebou přišel.“

„On může přijít?“

„Svým způsobem může. Nechodí často. Zřídka.“

„Proč? Je taky nemocný?“

Jak si Růženka povzdechla, pochopil jsem, že mi asi nechce říct, že na tom taky nejsi zrovna nejlíp, Bože.

„Rodiče ti nikdy nevyprávěli o Bohu, Oskare?“

„Dejte pokoj. Mí rodiče jsou hloupí.“

„Samozřejmě. Ale copak ti o něm nikdy nevyprávěli?“

„Ale jo, jednou. Jenom říkali, že v něj nevěří. Oni věří jenom na Ježíška.“

„To jsou opravdu tak hloupí, Oskárku?“

„To si ani neumíte představit! Když jsem se vrátil ze školy s tím, aby už přestali blbnout, že stejně jako všichni mí kamarádi vím, že Ježíšek neexistuje, vypadali, jako kdyby spadli

z višně. Byl jsem naštvanej, protože o přestávce jsem byl ve škole za blba, ale oni mi přísahali, že mě nikdy nechtěli obelhávat, že na něj sami upřímně věří a že jsou teď strašně, ale strašně zklamaní, jestli je fakt pravda, že neexistuje. Normální vymaštěnci, jak vám říkám, babi Růženko."

„Takže oni v Boha nevěří?"

„Ne."

„A to ti nikdy nevrtalo hlavou?"

„Kdybych se měl starat, co si myslej hlupáci, neměl bych čas na to, co si myslej inteligentní lidi."

„Máš pravdu. Ale jestli jsou podle tebe tví rodiče hlupáci…"

„To teda jsou, a velký, babi!"

„Jestli tedy jsou tví rodiče hloupí a nevěří v něho, proč bys nemohl zkusit věřit ty a požádat ho, aby za tebou přišel?"

„Tak dobře. Ale neříkala jste, že špatně chodí?"

„Ne. On má takový zvláštní způsob, jak chodit za lidmi. Přijde za tebou v myšlenkách. Do tvojí duše."

To se mi líbilo. To byla bomba. Babi Růženka dodala:

„Uvidíš sám. Jeho návštěvy člověku dělají moc dobře."

„Bezva, tak já si s ním o tom promluvím. Zatím mi nejlíp dělají vaše návštěvy."

Babi Růženka se usmála a nesměle se nade mě naklonila, aby mi dala pusu na tvář. Dál se neodvážila. Pohledem žebrala o svolení.